

Komplexná analýza

uplatniteľnosti absolventov na trhu

práce za 1. polrok 2014 v SR bez BSK

(vybrané výsledky)

VERZIA 1.0

ITMS KÓD: 27110130035

„Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.“

Obsah

Zoznam tabuliek

- 1 Úvod**
- 2 Vymedzenie pojmov, vstupných zdrojov dát a metodiky**
- 3 Analýza uplatnenia absolventov stredných škôl na trhu práce z hľadiska druhov škôl, učebných odborov a regiónu**
  - 3.1 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce
    - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
    - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.1 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Trnavskom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.2 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Trenčianskom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.3 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Nitrianskom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.4 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Žilinskom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.5 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Banskobystrickom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.6 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Prešovskom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
    - 3.1.7 Analýza ponuky absolventov stredných škôl na trhu práce v Košickom kraji
      - Absolventi stredných škôl v roku 2013 podľa kategórie školy a odboru vzdelania
      - Nezamestnaní absolventi stredných škôl podľa odborov vzdelania k 31.3.2014
  - 3.2 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl
    - Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní

- 3.2.1 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Trnavskom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
- 3.2.2 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Trenčianskom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
- 3.2.3 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Nitrianskom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
- 3.2.4 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Žilinskom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
- 3.2.5 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Banskobystrickom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
- 3.2.6 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Prešovskom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
- 3.2.7 Analýza dopytu po absolventoch stredných škôl na trhu práce v Košickom kraji
Uplatnenie absolventov stredných škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní

4 Analýza uplatnenia absolventov vysokých škôl na trhu práce z hľadiska druhov škôl, učebných odborov a regiónu

- 4.1 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce
  - 4.1.1 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Trnavskom kraji
  - 4.1.2 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Trenčianskom kraji
  - 4.1.3 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Nitrianskom kraji
  - 4.1.4 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Žilinskom kraji
  - 4.1.5 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Banskobystrickom kraji
  - 4.1.6 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Prešovskom kraji
  - 4.1.7 Analýza ponuky absolventov vysokých škôl na trhu práce v Košickom kraji
- 4.2 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl
Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
  - 4.2.1 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Trnavskom kraji
Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
  - 4.2.2 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Trenčianskom kraji
Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
  - 4.2.3 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Nitrianskom kraji
Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní
  - 4.2.4 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Žilinskom kraji

Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní

4.2.5 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Banskobystrickom kraji

Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní

4.2.6 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Prešovskom kraji

Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní

4.2.7 Analýza dopytu po absolventoch vysokých škôl na trhu práce v Košickom kraji

Uplatnenie absolventov vysokých škôl podľa odborov vzdelania a zamestnaní

5 Zhrnutie výsledkov

Zhrnutie

Hlavným cieľom vypracovanej analýzy bolo poskytnutie relevantných štatistických informácií a analytických poznatkov v oblasti ponuky a dopytu práce v segmente absolventov ako jedného z významných vstupov pre krátkodobé a strednodobé prognózy vývoja na trhu práce, ktorý je v SR významne poznačený negatívnymi štruktúrnymi znakmi vývoja nezamestnanosti.

Štúdia je z logického hľadiska členená na dve hlavné kapitoly. V jednej je pozornosť venovaná absolventom stredných škôl, v druhej absolventom vysokých škôl. Obe tieto kapitoly boli ďalej delené na ponukovú stránku, predstavujúcu prichádzajúcich a nezamestnaných absolventov na trhu práce a dopytovú stránku, identifikujúcu štruktúry a uplatnenie absolventov v zamestnaní.

Práve analýzy dopytu na trhu práce po absolventoch jednotlivých odborov vzdelania, a to aj z hľadiska vykonávaných zamestnaní, predstavujú kľúčový faktor identifikácie uplatnenia a uplatniteľnosti absolventov stredných a vysokých škôl. Vďaka využitiu inovatívnych metód analýz a rozsiahlych vysoko relevantných dátových zdrojov z výberových zisťovaní predstavuje predkladaná analýza priekopnícke dielo v danej oblasti nie len v podmienkach Slovenskej republiky, ale aj na medzinárodnej úrovni. Komplexnosť analýzy dotvárajú informácie o ponuke absolventov podľa odborov vzdelania, ako aj analýzy ich nezamestnanosti.

Vďaka inovatívnemu využitiu ukazovateľa „entropia“, pochádzajúceho z teórie informácií a strojového učenia, boli identifikované najkoncentrovanejšie odbory vzdelania klasifikácie KOV a zamestnania klasifikácie SK ISCO-08.

Pri stredoškolských odboroch štúdia dosahujú najvyššiu koncentráciu, resp. najnižšiu hodnotu entropie v SR predovšetkým odbory patriace do skupiny odborov 53 – Zdravotnícke študijné odbory na stredných odborných školách. Jedná sa hlavne o odbory ako 5309 – Rádiologický asistent, 5333 – Diplomovaný rádiologický asistent, z ktorých viac než 90 % absolventov nachádza uplatnenie v rovnomennom zamestnaní 3211 – Rádiologickí asistenti. Ďalej odbory 5323 – Diplomovaná detská sestra, 5318 – Diplomovaná psychiatrická sestra, 5326 – Diplomovaná operačná sestra, z ktorých sa vyše 80 % absolventov uplatňuje v zamestnaní 2221 – Špecialisti v ošetrovatelstve. Medzi stredoškolské odbory s nízkou entropiou však patria aj napríklad 3454 – Tlačiar na polygrafických strojoch a 3473 – Polygraf, z ktorých absolventi nachádzajú uplatnenie v zamestnaní 7322 – Tlačiar (približne 80 % absolventov daných odborov).

V Trnavskom kraji dosahujú tiež veľmi nízku hodnotu entropie odbory 7649 – Učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo a 7640 – Učiteľstvo pre materské školy s uplatnením 70 %, resp. 50 % absolventov v korešpondujúcom zamestnaní 2342 – Učitelia v predškolských zariadeniach.

V Trenčianskom kraji patria okrem zdravotníckych odborov medzi najkoncentrovanejšie aj odbory z priemyselnej textilnej výroby ako 3274 – Obuvník s uplatnením približne jednej tretiny absolventov v zamestnaní 8156 – Operátori strojov na výrobu obuvi, 3251 – Kožušník s uplatnením (približne tretiny absolventov) predovšetkým v zamestnaní 7531 – Pánski a dámski krajčíri, kožušníci a klobučníci, 3185 – Krajčírka s uplatnením v zamestnaní 7533 – Šičky, vyšivačky a podobní pracovníci, ale tiež odbor 3272 – Zvrškár v zamestnaní 8153 – Operátori šijacích strojov.

V Nitrianskom kraji sú odbormi vzdelania s vysokou koncentráciou okrem zdravotníckych odborov aj špecifické odbory ako 6444 – Čašník, servírka s uplatnením takmer 60 % absolventov v korešpondujúcom zamestnaní 5131 – Čašníci a someliéri a 3661 – murár v zamestnaní 7112 – Murári a podobní pracovníci.

V Žilinskom kraji patria medzi špecifické odbory vzdelania s nízkou entropiou odbory ako 2962 – Pekár s uplatnením takmer 70 % absolventov v korešpondujúcom zamestnaní 7512 – Výrobcovia pekárskeho a cukrárskeho výrobku, odbor 4219 – Lesníctvo s uplatnením jednej tretiny absolventov v zamestnaní 3143 – Technici v lesníctve a akvakultúre, ale tiež odbor 3668 – Montér suchých stavieb s uplatnením nadpolovičnej väčšiny absolventov v zamestnaní 3112 – Stavební technici.

V Banskobystrickom kraji sú už okrem vyššie spomenutých koncentrovaných odborov špecifické odbory s nízkou entropiou 2699 – Hutník operátor s nadpolovičnou väčšinou absolventov zamestnaných ako 8121 – Operátori zariadení v hutníckom a zlievarenskom priemysle a tiež 3655 – Geodézia s približne polovicou absolventov v korešpondujúcom zamestnaní 2165 – Kartografi a geodeti.

Prešovský kraj má najmenšie množstvo špecifických odborov vzdelania s nízkou entropiou a väčšina sa nachádza aj v iných krajoch. Za špecifický odbor možno považovať odbor 2387 – mechatronika so 70 % uplatnením absolventov v zamestnaní 9329 – Pomocní pracovníci vo výrobe.

Pre Košice je okrem už uvedených odborov s vysokou koncentráciou ako zdravotnícke odbory, hutník operátor, či lesníctvo špecifická nízka entropia zaznamenaná v odbore 3762 – Železničiar s uplatnením približne 40 % absolventov v zamestnaní 8312 – Posunovači, signalisti, výhybkári, ale aj odbor 3756 – Poštová prevádzka s takmer polovicou absolventov pracujúcich v zamestnaní 4211 – Pracovníci pri priehradkách a podobní pracovníci.

Na druhej strane, medzi najmenej koncentrované odbory z hľadiska vykonávaného zamestnania, teda odbory s najvyššou hodnotou entropie, patria vo väčšine krajov odbory ako 7902 – Gymnázium, čo je však logické vzhľadom na všeobecný charakter daného odboru, ďalej 4210 – Agropodnikanie, 2675 – Elektrotechnika, 2381 – Strojárstvo, či 6317 – Obchodná akadémia. Tieto

odbornosti teda produkujú v najväčšej miere absolventov, ktorí sa uplatňujú v rôznych zamestnaniach klasifikácie zamestnaní SK ISCO-08.

Podobne boli identifikované aj konkrétne zamestnania klasifikácie zamestnaní SK ISCO-08 s najnižšou a najvyššou entropiou. Medzi zamestnania s najvyššou koncentráciou absolventov špecifických stredoškolských odborov patria predovšetkým zamestnania, patriace do prvých troch hlavných tried klasifikácie zamestnaní, teda také, ktoré si vyžadujú väčší stupeň odbornosti. Na druhej strane, zamestnania s najvyššou hodnotou entropie, a teda najnižšou koncentráciou absolventov sú predovšetkým z 8. a 9. hlavnej triedy, teda tie, ktoré si nevyžadujú v takej miere konkrétne zručnosti a vedomosti.

Z hľadiska vysokoškolských odborov vzdelania patria medzi najkoncentrovanejšie odbory predovšetkým učiteľské ako 7632 – Učiteľstvo odborných predmetov, 7611 – Učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ zhodne s najväčším uplatnením absolventov približne na úrovni 70 % v zamestnaní 2341 – Učitelia v základných školách. Ale tiež odbory v oblasti medicíny a lekárstva ako 5611 – fyzioterapia, 5621 – Rádiologická technika, 5216 – Klinická farmácia, 5609 – Pôrodná asistancia a podobne. Vo všeobecnosti však platí pre celú Slovenskú republiku, že vysokoškolskí absolventi sú omnoho menej koncentrovaní v konkrétnych špecifických zamestnaniach ako tomu je pri stredoškolských absolventoch.

V Trnavskom kraji patria medzi odbory s najnižšou entropiou okrem lekárskejších a učiteľských aj 3631 – Pozemné stavby s uplatnením jednej tretiny absolventov v zamestnaní 2142 – Stavební špecialisti, ale aj odbor 7690 – majster odbornej prípravy s uplatnením tretiny absolventov v korešpondujúcom zamestnaní 2320 – Majstri a lektori prípravy na povolanie, či odbor 6703 – Politológia s uplatnením predovšetkým v zamestnaní 3352 – Odborní pracovníci v daňovej oblasti.

V Trenčianskom kraji sa medzi kraje s najvyššou koncentráciou absolventov do špecifických zamestnaní zaraďujú aj 6161 – Katolícka teológia s uplatnením vyše 70 % absolventov v zamestnaní 2636 – Špecialisti v oblasti religionistiky, 2627 – Telekomunikácie s uplatnením 70 % absolventov v zamestnaní 3522 – Technici v oblasti telekomunikačných zariadení, či 3907 – Konštrukcia a výroba špeciálnej techniky s polovicou absolventov uplatnených v zamestnaní 2144 – Strojárski špecialisti.

V Nitrianskom kraji sa medzi špecifické vysokoškolské odbory vzdelania s nízkou entropiou zaraďuje napríklad 7701 – Psychológia s viac než 70 % absolventmi uplatnenými v korešpondujúcom zamestnaní 2634 – Psychológovia a psychoterapeuti. V Žilinskom kraji je špecifickým odborom s nízkou entropiou oproti ostatným krajom odbor 1114 – Aplikovaná matematika s vyše 60 % absolventov uplatnenými v zamestnaní 2511 – Systémoví analytici.

V Banskobystrickom kraji má zas najnižšiu entropiu a teda najvyššiu koncentráciu vysokoškolský odbor 2304 – energetické stroje a zariadenia s takmer 90 % absolventmi uplatnenými v zamestnaní 2144 – Strojárski špecialisti.

V Prešovskom kraji má zas druhú najnižšiu entropiu odbor 3501 – Architektúra s vyše 80 % absolventmi zamestnanými v korešpondujúcom zamestnaní 2161 – Architekti v stavebníctve.

V Košickom kraji majú najvyššiu koncentráciu vysokoškolské odbory 7701 – Psychológia a 6252 – Verejná ekonomika a služby.

Podobne, ako pri analýze uplatnenia stredoškolských absolventov, aj pri vysokoškolských absolventoch boli súčasne identifikované aj odbory s najväčším rozptýlením absolventov, teda s najvyššou hodnotou entropie. Jedná sa predovšetkým o odbory ako 6289 – Manažment, 6107 – Filozofia, 7561 – Sociálna práca, 6703 – Politológia, 6131 – Etika, 6709 – Verejná politika a verejná správa, či 6284 – Ekonomika a manažment podniku. Tiež zamestnania s najvyššou a najnižšou hodnotou entropie vzhľadom na vysokoškolské odbory vzdelania.

Analýzu dopytu a uplatnenia absolventov stredných a vysokých škôl dopĺňa analýza ponuky absolventov. Z hľadiska kategórií stredných škôl bol zhodne najväčší počet absolventov v roku 2013 zo Stredných odborných škôl, Gymnázií, Obchodných akadémií, Stredných priemyselných škôl a Stredných zdravotníckych škôl. Z hľadiska konkrétnych odborov vzdelania, v roku 2013 ukončilo najviac absolventov odbor 7902 – Gymnázium, 6317 – Obchodná akadémia, 6323 – Hotelová akadémia, 2675 – Elektrotechnika, 2487 – Autoopravár, 5356 – Zdravotnícky asistent a 6445 – Kuchár. Pri vysokoškolských absolventoch výrazne dominujú odbory 7761 – Sociálna práca, 6284 – Ekonomika a manažment podniku, 6835 – Právo a 6289 – Manažment.

Pri nezamestnaných absolventoch stredných škôl k 31.3.2014 výrazne prevažujú skupiny odborov Ekonomika a organizácia, obchod a služby I a II, Úplné stredné vzdelanie na gymnáziu, Elektrotechnika, Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II a Stavebníctvo, geodézia a kartografia. Z vysokoškolských absolventoch končí najväčšie množstvo v evidencii úradov práce, sociálnych vecí a rodiny zo skupín odborov Ekonomické vedy, Právne vedy a Pedagogické vedy.